

„A luat în serios omul, I-a luat în serios pe Cristos”

Cardinalul **Kevin Joseph Farrell**, Prefect al Dicasterului pentru laici, familie, viață

La douăzeci de ani de la moartea sa, mi s-a cerut să fac o meditație cu privire la contribuția pe care don Luigi Giussani a oferit-o Bisericii și lumii. Fără să mă aventurez în analize istorice foarte profunde, concentrez tot ceea ce se naște în mine – gândindu-mă la persoana sa și la lucrarea sa – într-un singur gând, pe care l-aș formula astfel: „A luat în serios omul – l-a luat în serios pe Cristos”.

Don Giussani a primit în dar, chiar de când era tânăr, o sensibilitate umană foarte acută, existențială, și aș zice inclusiv filosofică, pentru a putea surprinde profunzimea sufletului omului. A știut să surprindă măreția aspirațiilor inimii umane, prezente în fiecare om, și le-a scos la lumină, a făcut din ele un obiect de meditație, a vorbit cu admirație despre ele, cu uimire și cu respect. Mulți tineri, ascultându-l, au devenit conștienți de sine, au cunoscut mai bine propria lume interioară, măreția propriei inimi. Poate că niciodată nu intuiseră demnitatea propriului suflet, înălțimile la care ei înșiși, inconștient, aspirau. S-au regăsit în descrierea omului, a fiecărui om, de la care pornea don Giussani pentru a începe drumul de căutare a sensului vieții. Cred că numeroși tineri, în primele întâlniri cu el, trebuie să fi simțit o zvâcnire plină de bucurie, amestecată cu surpriză, și trebuie să se fi gândit în sinea lor: „Ceea ce spune preotul ăsta e adevărat! E chiar ceea ce simt eu. E realitatea pe care o trăiesc eu. Țasta despre care vorbește sunt eu! Uneori am intuit asta, dar n-am știut niciodată să exprim atât de bine!”. În acest sens spun că don Giussani „a luat în serios omul”: s-a luat la întrecere cu cea mai profundă realitate umană, aceea care nu se schimbă niciodată, care nu e legată de o epocă istorică, de o cultură, de un loc geografic.

Don Giussani a știut să-i vorbească omului așa cum e el, omului care are niște întrebări de nesuprimat cu privire la sens, care are în sinea sa dorința de a trăi din plin fiecare aspect al vieții: iubirea, prietenia, relațiile, munca, angajamentul în societate etc. Omul care, în ultimă instanță, e deschis spre o dimensiune transcendentă a vieții și care se simte neliniștit atâta vreme cât nu reușește să găsească un „răspuns total” la întrebările sale, acel ceva care dă sens

tuturor lucrurilor, care se arată ca fiind atât de „plin” de ființă, de bine, de adevăr încât poate împlini orice dorință, încât poate fi temelia fiecărui aspect al realității și poate conferi consistență oricărei experiențe umane, inclusiv aspectelor celor mai banale și mai „laice” ale existenței: iubirile, prietenia, studiul, știința, munca ...

Acestui fapt de „a lua în serios omul”, don Giussani i-a alăturat „luarea în serios a lui Cristos”. Primilor săi elevi, don Giussani li se prezenta ca „un preot în sutană”, și ca cineva care vorbea deschis și franc despre credința sa în Isus Cristos. Așadar, nu și-a ascuns niciodată identitatea, misiunea, convingerile. Descoperirea lui Isus ca centru al istoriei și al cosmosului, ca punct central a tot ceea ce există și ca plinătate de sens pentru om, a fost, în anii ti-

Don Giussani a pus accentul pe inițiativa gratuită și surprinzătoare a lui Dumnezeu care a venit în întâmpinarea noastră, care a devenit „întâlnibil”

neretii sale, o „străfulgerare” în adevăratul ei sens. Această „descoperire” personală nu a încetat niciodată s-o comunice și s-o vestească tuturor celor pe care-i întâlnea. Don Giussani, cu mare elan, a pus accentul pe inițiativa gratuită și surprinzătoare a lui Dumnezeu care a venit în întâmpinarea noastră, care a devenit „întâlnibil”, „experimentabil” în concretețea vieții umane a Fiului său, în chestiunea istorică a lui Isus din Nazaret, care rămâne pentru totdeauna un „fapt istoric”. De aici marea insistență asupra creștinismului nu ca sentiment, ca intuiție filosofică de adevăruri sublime sau ca exigență etică rigidă, ci ca „eveniment”, permanent prezent în istorie. Dumnezeu, realitatea sa, existența sa, iubirea sa, au venit în întâmpinarea noastră în „trupul uman” al Cuvântului devenit om, care continuă să rămână, și pentru totdeauna, concret, „întrupat”, grație Bisericii, care este „trupul” lui Cristos, continuarea sa vizibilă în istorie. Don Giussani nu s-a temut niciodată să vorbească de Cristos, chiar și în contexte nefavorabile discursurilor religioase. Și nu

s-a sfiit niciodată să spună că Cristos poate fi întâlnit în Biserică, nu în experiențe solitare de o pretinsă „spiritualitate”. Cristos poate fi întâlnit în Biserică înțeleasă în concretețea sa, alcătuită din femei și bărbați credincioși care trăiesc împreună credința lor, alcătuită din păstori, alcătuită din „Tradiție” – interpretarea globală a realității care ne transmite crezul creștin – și alcătuită din „tradiții” – modalitățile istorice, liturgice, devoționale, prin care se exprimă credința – pe care don Giussani, cu înțelepciune, le-a valorizat și repropus tinerilor. Tot restul, așa zice, a venit de la sine. Odată ce oamenii descopereau în Cristos plinătatea existenței umane și îl primeau în viața lor, în mod aproape natural, dintr-o „supraabundență” și dintr-o „coerență lăuntrică”, exprimau noua prezență a lui Cristos în ei înșiși, în tot ceea ce făceau: în lumea muncii, în contextele profesionale, în contextele școlare, în gesturile de caritate care au înflorit de-a lungul anilor. Don Giussani, deci, a știut să unească „întrebările omului” și „răspunsul lui Dumnezeu”, arătând raționalitatea anunțului creștin dat fiind că e plin de împlinire a uma-

Extraordinara activitate educațională și de evanghelizare rămâne un „indicator al direcției” și pentru Biserica de azi

nului. Carisma sa de educator știa să stârnească marile întrebări ale inimii, scoțând la iveală aspirațiile omului, și știa să arate cum este Cristos răspunsul definitiv la toate aceste întrebări. Și acest lucru a fascinat mii de persoane în cursul vieții sale.

Gândindu-ne mai bine, putem vedea în acest aspect al carismei lui don Giussani o inițiativă providențială a Spiritului Sfânt care anticipa în el ceea ce urma să inspire și în Conciliul Vatican II. Părinții Conciliului, de fapt, își propuseseră să vorbească din nou, cu adevăr și franchețe, omului contemporan și să-i propună eterna validitate a lui Cristos. Să ne gândim la renumitele afirmații din *Gaudium et spes* care enumeră întrebările fundamentale

care se află în noi: „Ce este omul? Care este semnificația durerii, a răului, a morții care continuă să existe în pofida oricărui progres? Ce rost au acele cuceriri plătite cu un preț atât de mare? Ce aport aduce omul societății, și ce se poate aștepta din partea ei? Ce va fi după această viață?” (GS 10). În fața acestor întrebări, Părinții conciliari afirmă: „Biserica crede că Cristos... îi dă mereu omului, prin mijlocirea Spiritului Sfânt, lumină și forță pentru a răspunde celei mai înalte vocații ale sale... în lumina lui Cristos... Conciliul dorește să se adreseze tuturor pentru a ilustra misterului omului” (ibid.). Exact asta e ceea ce a făcut don Giussani toată viața sa și care rămâne marea contribuție pe care el i-a dat-o Bisericii.

Extraordinara activitate educațională și de evanghelizare a acestui preot plin de pasiune, fidel slujitor al Bisericii, pe care am dorit s-o sintetizez prin expresia „a lua în serios omul – a-l lua în serios pe Cristos”, rămâne un „indicator al direcției” și pentru Biserica de azi. De fapt, Biserica, pe de-o parte, riscă să „nu ia în serios omul” când îl banalizează, când îl reduce la nevoile sale cele mai superficiale și, astfel, sfârșește prin a propune, prin activitățile ei, experiențe de emoție religioasă lipsite de conținut și pasagere, sau se limitează la a se alătura lumii promovând pentru colectivitate doar o bunăstare psihologică și materială. Pe de altă parte, lucru și mai serios, Biserica riscă mereu să „nu-l ia în serios pe Cristos”, pentru că îl tănuiește, pentru că nu-l pune în prim plan, reducând vestirea sa la „valori” sau la „îndatoriri civile” sau la „norme morale” extrinseci, ajungând uneori aproape să lase impresia că îi este „rușine” cu Cristos, în falsa convingere de a nu trebui să „impună” ideile sale, de a nu vrea să pară „dogmatică” și „arogantă” în propunerile sale.

Don Giussani ne învață, chiar și azi, să nu avem aceste false temeri, să nu ascundem opaițul, care este Cristos, sub obroc, ci să-l punem bine la vedere în sfeșnicul Bisericii. Carisma sa și neobositul său apostolat nu sunt doar un dar pentru Biserică, sunt și contribuția pe care don Giussani a dat-o lumii, fiindcă întreaga lume este în așteptarea Adevărului, a reconcilierii, a speranței, care pot veni doar de la Cristos.